

תועדה לתכנון ולתקצוב | Planning & Budgeting Committee

דו"ח הוועדה להערכת איכות של התוכניות להוראת

החינוך המיוחד

המכללה האקדמית אמונה-אפרתה

תשפ"ב

2022

תוכן

3	פרק 1 : רקע.....
4	פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה .....
5	פרק 3 : הערכת האיכות של תוכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד במכללת אמונה-אפרתה .....
5	3.1 הנהלה ומבנה המכללה .....
6	3.2 סגל התוכנית.....
6	3.3 תכנית הלימודים .....
7	3.4 הכשרה מעשית .....
8	3.5 סטודנטים ובוגרים .....
9	3.6 תשתיות.....
10	3.7 מחקר .....
10	פרק 4 : סיכום והמלצות .....

נספחים

13	נספח 1 : סדר יום הביקור.....
----	------------------------------

פרק 1 : רקע

בהתאם להחלטתה להעריך את תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום החינוך מיוחד, מינתה המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) את הוועדה להערכת איכות של התחום בהרכב הבא :

- פרופ' טלי היימן, האוניברסיטה הפתוחה, יו"ר
  - פרופ' תומס גומפל, בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית
  - פרופ' סיגל עדן, הפקולטה לחינוך אוניברסיטת בר אילן
  - ד"ר היידי פלביאן, בית הספר לחינוך, המכללה האקדמית אחוה
  - ד"ר גלעדה אבישר, המכללה האקדמית בית ברל
- הגב' קרן חרושצ'וב ריכזה את עבודת הוועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה.

במסגרת עבודתה התבקשה הוועדה :

1. לבחון את דוחות ההערכה העצמית שהוגשו על ידי המוסדות המקיימים תכניות לימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום חינוך מיוחד ולקיים ביקורים במוסדות אלה.
2. להגיש למל"ג דו"ח פרטני עבור כל אחת מתוכניות הלימודים הכולל את ממצאי הוועדה והמלצותיה.
3. להגיש למל"ג דו"ח כללי הכולל הערות רוחביות בנוגע לתחום המוערך ולמקומו במערכת ההשכלה הגבוהה ובישראל בכלל.

תהליך ההערכה כולו התבצע בהתאם להנחיות המל"ג לכתיבת דו"ח הערכה עצמית במכללות לחינוך מפברואר 2022.

פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה

בשל משבר הקורונה התקיימה חלק מעבודת הוועדה באופן מקוון. הוועדה התכנסה לראשונה ב-20.3.2022. בישיבתה דנה הוועדה בנושאים עקרוניים הנוגעים למערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, לפעילות הערכת האיכות בכלל ובמכללות האקדמיות לחינוך בפרט.

במסגרת פעילותה קיימה הוועדה ביקורים בכל המכללות האקדמיות לחינוך אשר מוסמכות להעניק תארים בתחום הוראת חינוך מיוחד. הביקורים התקיימו בין החודשים מאי 2022 וינואר 2023.

במהלך החודשים מאי עד יולי 2022, נערכו הביקורים במכללות הבאות: אורנים - המכללה האקדמית לחינוך, סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות, האקדמית גורדון - המכללה לחינוך, המכללה האקדמית אחוה, המרכז האקדמי לוינסקי וינגייט, המכללה האקדמית בית ברל, האקדמית חמדת, המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה, המכללה האקדמית לחינוך תלפיות, אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך החודשים נובמבר עד ינואר 2023, נערכו הביקורים במכללות הבאות: המכללה לחינוך על שם קיי, המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין, מכללת סכנין, מכללת ירושלים, המכללה האקדמית תל-חי - הקמפוס לחדשנות בחינוך ובהוראה, קצרין (לשעבר "המכללה האקדמית אוהלו בקצרין") המכללה האקדמית הרצוג, מכללת שאנן - האקדמיה הדתית לחינוך, מכללת אמונה - אפרתה, אורות ישראל - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך הביקורים נפגשה הוועדה עם בעלי תפקידים בהנהלת המוסד, עם הנהלת התוכנית, עם הסגל, ועם סטודנטים ובוגרים.

בשל המספר הרב של המוסדות המקיימים תוכניות לימודים בתחום זה, התפצלה הוועדה לשני צוותים; כל צוות ביצע הערכת איכות בכעשרה מתוך עשרים המוסדות שבבדיקה. כמו כן, עבודת הוועדה התחלקה כך שבכל מוסד ביקרו בין שניים לארבעה חברי ועדה.

דו"ח זה עוסק בחוג לחינוך מיוחד במכללה האקדמית אמונה-אפרתה [בהמשך הדו"ח - מכללת אמונה-אפרתה]. ביקור הוועדה במכללה התקיים בתאריך 1.10.11.2022¹.

בביקור במכללת אמונה-אפרתה השתתפו מבין חברי הוועדה: פרופ' טלי היימן, פרופ' תום גומפל, ד"ר היידי פלביאן.

הוועדה מודה להנהלה הבכירה במוסד ולתוכנית לחינוך מיוחד על דו"ח ההערכה העצמית ועל קבלת הפנים והאירוח האדיב בעת יום הביקור של נציגי הוועדה במוסד.

---

¹ סדר היום של הביקור מצורף כנספח 1 לדו"ח זה.

פרק 3 : הערכת האיכות של תוכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד במכללת אמונה-אפרתה

דו"ח זה מתייחס למצב הקיים בעת ביקור הוועדה במוסד ואינו מתייחס לשינויים שחלו מאז. דו"ח זה מתעד את המסקנות אליהן הגיעה ועדת הערכת האיכות בהתבסס על המסמכים אשר נמסרו על ידי המוסד, מידע שהתוסף במהלך השיחות במוסד, דיונים והבחנות של הוועדה ומידע אשר זמין לוועדה.

3.1 הנהלה ומבנה המכללה

המכללה הינה איחוד של מכללת אפרתה לחינוך ומכללת אמונה לאומנות. אמנם האיחוד התבצע לפני כ-12 שנים, אך במהלך הביקור במכללה הוועדה התרשמה כי כל מכללה פועלת באופן עצמאי ללא כל שיתוף פעולה שיכול לתרום לקידום האקדמי של הסגל ולהכשרת המורות לעתיד. לוועדה נאמר כי ישנה תכנית לאיחוד המכללה עם מכללת הרצוג.

הסטודנטים ומרבית המרצים במכללה מהציונות הדתית. יחד עם זאת, במסלול ההסבה מצויים סטודנטים שאינם דתיים.

בחוג לחינוך מיוחד לומדים כ-245 סטודנטים כולל תלמידי הסבה. בסגל האקדמי מצויים 19 מרצים, מהם 13 עם תואר שלישי.

תכנית הלימודים המוצעת עשירה ומגוונת, הן ברמה התיאורטית, והן ברמת ההכשרה המעשית, וקיימת הבחנה הצהרתית בין הנתבים השונים שאמורה לבוא לידי ביטוי בתכנית הלימודים. עם זאת, עולה הרושם כי קיים פער משמעותי בין כוונות המכללה לבין תוצרי הלמידה בפועל. הוועדה התרשמה כי פער זה מוביל לעיתים לאי מוכנות של הבוגרות להתמודדות בשטח כנשות מקצוע העוסקות בחינוך המיוחד שעובר רפורמת הכלה והשתלבות, וכן פוגע ביכולתן להתקבל ללימודי המשך מחקריים באוניברסיטאות. מקריאת הסילבוסים עולה כי המקורות אינם עדכניים דיים.

המלצות הכרחיות:

- יש לקדם את שיתוף הפעולה ואיחוד ההכשרה בין שתי המכללות.
- יש לדאוג להתאמה בין הנלמד בקורסים לבין הצהרות התוכנית.
- נושא השילוב וההכלה אינו מוטמע מספיק בסילבוסים ובהכשרה.

המלצות רצויות:

- בעוד שההכשרה להוראה בחינוך המיוחד מהווה את מרכז ההכשרה במכללה, והחוג מכיל את מספר הסטודנטיות הרב ביותר, פעילות החוג מבוצעת רק עבור הסטודנטיות של החוג וחסרה ההרחבה לכלל המכללה על מנת לקדם את עקרון ההכלה בכל התמחויות.

3.2 סגל התוכנית

חברי הוועדה התרשמו מתהליכי האיחוד שמבצעת ההנהלה בין שתי המכללות ("אמונה" ו"אפרתה"), ומהרצון לשמר את מסגרת העבודה של כל המרצים. עם זאת, יש להקפיד יותר על התאמה בין התמחות המרצה לבין תוכן הקורס אותו הוא מלמד. כמו כן, גם המרצים שמתמחים בתחומם לא עוסקים מספיק במחקר עדכני, ולא מפרסמים בבימות אקדמיות. הוועדה התרשמה גם כי קיים שיתוף הפעולה בין המרצים למדריכות הפדגוגיות: במהלך השנה מתקיימים מפגשים בין המרצים למדריכים וכך נוצר הקשר ביניהם. זאת בנוסף למפגשי עבודה נפרדים למדריכות הפדגוגיות.

מהשיחות עם הסגל והנהלת התכנית והמכללה הוועדה למדה כי יש מגמה של חיזוק הבסיס האקדמי בקרב הסגל. מרבית המרצות בתכנית הן בעלות תואר שלישי או בתהליך לימודי דוקטורט.

במהלך השנה יש קשר רציף בין המורה המאמנת, המדריכה הפדגוגית והסטודנטית. בסיום כל יום התנסות חוזרים למכללה לשיעורי פדגוגיה ודידקטיקה שמתקיימים עם המדריכים הפדגוגים.

המלצות הכרחיות:

- יש למצא דרכים לעודד את המרצות ללמוד לתואר שלישי תוך כדי מתן תמיכה למחקר ופרסומו.
- יש להקפיד על התאמה בין התמחות המרצה לבין הקורסים אותם הוא מלמד.

המלצות רצויות:

- נראה שמודל שיתוף הפעולה בין המרצים למדריכים הפדגוגים תורם לכולם, מומלץ לגבש אותו במסגרת שמקדמת את המרצים והמדריכים מבחינה אקדמית - מחקרית ולא רק בהקשר של הכשרת הסטודנטיות.
- על המכללה לגייס חברי סגל נוספים למען יצירת גיוון בקרב חברי הסגל וההדרכה, שילוב של אנשים עם מוגבלויות בצוות ההנהלה, ההוראה וההדרכה.

3.3 תכנית הלימודים

תוכניות הלימודים במכללה הן ברוח החזון, ועל בסיס עקרונות הציונות הדתית. עם זאת, בכל התוכניות יש ביטוי לפלורליזם חברתי ומשולבות במכללה גם סטודנטיות שאינן דתיות, בעיקר במסלול ההסבה להוראה.

בתכנית הלימודים אין חלוקה למסלולים לפי לקויות ולא ניכר רציונל ברור לבחירת מבנה התכנית.

תכנית הלימודים בנויה על קורסי מבוא וסקירה בעיקר בשנת הלימודים הראשונה ועל קורסי התמחות נתיבית הניתנים בשנים המאוחרות יותר. בשנים המאוחרות משולבים גם לימודי פרקטיקה והתמחות. ניכר כי חסרים קורסים בניהול כיתה, ניתוח התנהגות יישומי (ABA) ולמידה חברתית-רגשית (SEL, social emotional learning). כמו כן, חסר הקשר לטכנולוגיה בהוראה.

בפגישה עם הוועדה ציינו הסטודנטיות והבוגרות שתכנית הלימודים חווייתית ומעשירה, מסייעת לסטודנטיות לפתח תפיסה חינוכית מגובשת ותורמת להעצמה אישית. עם זאת, עלה בשיחות כי מורגש מחסור בקורסים

ספציפיים, למשל בנושא מוגבלות פיזית ושיתוק מוחין, וכן תכנים טכנולוגיים הממוקדים בלקות, ויותר דגש על חדשנות פדגוגית.

הוועדה התרשמה כי התכנים הלימודיים לא תמיד מספיק מעמיקים ולא כוללים מספיק חשיפה למאמרים אקדמיים באנגלית. רשימות הקריאה בפרשיות הלימוד אינן עדכניות. יש לוודא שקיימת אחידות בכל הקשור למבנה הסילבוסים ודרך כתיבת המקורות.

עקב איחוד מכללת אפרתה עם מכללת אמונה, קיימים קורסים באומנויות, אך נראה כי הקורסים המובילים הם של מכללת אפרתה ושהקורסים האומנותיים נוספו כתוספת לא מרכזית וללא חיבור אינטגרלי לתכנית הלימודים.

להערכת הוועדה חסרה התייחסות בקורסים להכלה והשתלבות, בעיקר בתפקיד המשתנה של המורה בחינוך המיוחד שעובד כ"יועצת" למורים בחינוך הרגיל או עבודת המורה כחלק מצוות בין-מקצועי או דרך המת"א.

המלצות הכרחיות:

- יש לשלב קורסי ליבה כגון ניתוח התנהגות יישומי (ABA) ולמידה חברתית-רגשית (SEL, social emotional learning), מוגבלות פיזית ושיתוק מוחין, חדשנות פדגוגיות.
- יש לשנות את תוכנית הלימודים כך שקורסים המחייבים התנסות לא ילמדו בשנה א' בה אין התנסות, כך לדוגמא, הקורס "ניהול כיתה".
- יש לשלב קורסים העוסקים בטכנולוגיה בהוראה.
- יש לעדכן את התכנים והמקורות בסילבוסים.

המלצות רצויות:

- יש לוודא שישנה אחידות בכתיבת הסילבוסים.

3.4 הכשרה מעשית

הוועדה התרשמה מהתפיסה המגובשת של המדריכים הפדגוגים הכוללת הן מרכיבים תיאורטיים המותאמים לחזון המכללה, והן תחושת מחויבות והזדהות עם תהליכי ההכשרה המעשית של הסטודנטים. ניכרת המסירות של המדריכות והתרשמו כי הן מושקעות מאד בהדרכת פרחי ההוראה וכי הן זמינות ונגישות למודרכים שלהן. מערך ההדרכה מתקיים הן במכללה והן בבתי הספר והתרשמו מן המסירות של המדריכות להנגיש את הלימודים התיאורטיים יותר לעבודת השדה.

ההכשרה המעשית מתקיימת בשנים ב' ו-ג'. בשנה הראשונה אין עבודה מעשית אך יש קורסים תיאורטיים בנושא (ארגון כיתה והכנת מערכי שיעור), ויש סיורים להצגת דרכי היישום. בשנים ב' ו-ג' מתבצעת העבודה המעשית במסגרות חינוך שונות. עם זאת, יש מצוקה רבה במציאת מקומות טובים שיהיו גם בהתאם לחזון המכללה (ציונות דתית).

מעבר לעבודה המעשית המורכבת של המדריכות, התרשמו כי הן מעוניינות ללוות את עבודת ההדרכה שלהן במחקר וכי המכללה תומכת ומעודדת ליווי מחקרי, אף על פי שהמכללה לא מספקת תמיכה בנושא. ברור לוועדה

שהמדריכות מודעות לשינויים במקצוע של המורה לחינוך המיוחד מאז תחילת הרפורמה של הכלה והשתלבות, ומערך ההדרכה משקף את השינוי הארגוני המקיף הקיים במערכת החינוך. התרשמנו כי המדריכות מכשירות את פרחי ההוראה הן לחינוך מיוחד מכיל ואינטגרטיבי והן לחינוך מיוחד נפרד וסגרטיבי.

חשוב להצביע על הקושי האקדמי הקשור לכך שרוב המדריכות הפדגוגיות הן בעלות תואר שני בלבד ועובדות גם במשרד החינוך. כתוצאה מכך הן אינן פנויות לביצוע מחקר וכתיבה לצורך פרסום מדעי ולהתקדמות אקדמית בעתיד.

על אף המבנה הדמוגרפי הרב תרבותי, הוועדה מצאה שצוות ההדרכה אינו משקף את הרב תרבותיות של קהילת הסטודנטים או המבנה האתני-תרבותי של מדינת ישראל באופן כללי, וירושלים בפרט.

שילוב המתווים של "אקדמיה כיתה" לא צלח עם הסטודנטיות, זאת בעיקר בשל הקשיים האדמיניסטרטיביים במכללה ושינוי מערכת. בנוסף, תוספת יום העבודה המעשית בשנה ג' מכביד על סטודנטיות שהן אימהות ולא יכולות להיעדר עוד יום מהבית. ראשי התכנית מעדיפים את מודל ה-PDS².

המלצות הכרחיות:

- חובה למצא דרכים ליישום תוכנית "אקדמיה כיתה" היות וזו מסגרת ההכשרה היום בכל הארץ והיא נדרשת ע"י משרד החינוך.
- על המכללה לדאוג להרחבת הייצוג והמגוון בקרב המדריכים, המרצים ומקבלי החלטות האדמיניסטרטיביות והניהוליות.
- על המכללה לפעול לקידום והטמעה של פדגוגיות מתקדמות ושונויות מן הפדגוגיה הקלאסית הקיימת.
- יש לשלב בתהליך ההכשרה המעשית מסגרות התנסות של חינוך כללי לצורך הכשרתן לעבודה כבוגרות.
- על המכללה לפעול להרחבת הראיה המחקרית מעבר למחקרי פעולה.
- יש לוודא שהסטודנטיות להוראה מתנסות במגוון מקומות הוראה על מנת להכין אותן ביעילות לעבודתן בעתיד.

3.5 סטודנטים ובוגרים

ניכרת העובדה כי למכללה הגדרה מצומצמת למושג של מגוון ושאינו במכללה תוכנית אקטיבית לעידוד מגוון במוסד, הן על ידי גיוס חברי סגל והן על ידי עידוד וגיוס של תלמידי המכללה. בפגישות עם נציגי המכללה דווח לוועדה כי קיים מענה לסטודנטים עם מוגבלויות ובפרט מהשיחה עם המד"פיות ניכרת המודעות שלהן לתמיכה בפרחי הוראה עם מוגבלות גלויה וסמויה. הוועדה התרשמה כי לא מדובר במנגנון מוסדר ומונגש לכלל אוכלוסיית הסטודנטים ולא מתקיימת פעילות פרו-אקטיבית של איתור וסיוע לסטודנטים עם מוגבלות גלויה או סמויה. הטיפול נעשה באופן פרטני, לפי דרישה. כך למשל בשנים קודמות נעשו התאמות פרטניות עבור סטודנטית עם צרכים מיוחדים מוטורים.

---

² קהילת לומדים ולמידה התנסותית PDS – Professional Development School

במכללה ישנו מרכז תמיכה לסטודנטיות עם לקויות למידה, המופעל בסיוע דיקן הסטודנטים, שמבוסס על פעילות תוכנית רג"ב (תכנית מצטיינים בהוראה). במסגרת מרכז זה סטודנטיות בשנה ג' עוזרות לסטודנטיות שמגלות קושי. בעת הביקור במכללה דווח לוועדה כי במכללה זכו השנה במכרז השילוב וכי בקרוב תתחיל לעבוד רכזת שילוב והכלה אקדמית במכללה.

הסטודנטים ציינו שמרבית החומרים מונגשים במכללה, וכי המרצים התעניינו בהם, האווירה הייתה טובה, חמה, ואנשי הסגל נעימים ומכילים. הסטודנטים ציינו שהיתה להם הזדמנות להשמיע את קולם, התחשבו בהם והם קבלו תמיכה לאורך הלימודים.

בשיחה עם הנהלת המכללה נאמר לוועדה כי המכללה תומכת ברב תרבותיות אתנית ודתית בקרב הסטודנטים. מנהלי התוכניות והמרצים שפגשנו באים מן המגזר היהודי הדתי וכולם דוברי עברית כשפת אם או כשפת עבודה עיקרית. הוועדה לא קיבלה תשובה מצוות ההנהלה לגבי נושא זה והתרשמה כי הנהלת המכללה רואה את נושא המגוון כחשוב, אך מצומצם.

המלצות הכרחיות:

- על המכללה לפעול להרחבת מושג המגוון מעבר למונח האתני/דתי/שפתי.
- יש למצוא דרכים להפגיש את הסטודנטיות עם תרבויות שונות וללמד על המשמעות של רב תרבותיות בהקשרים חינוכיים.

המלצות רצויות:

- על המכללה לדאוג לכך שמרצים ומדריכים מקבוצות שונות ילמדו וידריכו תלמידים מרקעים שונים וזאת על מנת להרחיב את מודעות הסטודנטיות לשונות.

3.6 תשתיות

הוועדה התרשמה כי המאגרים העומדים לרשות הסטודנטים והסגל בספריית המכללה הם מועטים ואינם מספקים. ישנו מחסור במקורות קריאה עדכניים בעברית והמקורות באנגלית מעטים מאוד.

במכללה ישנה כיתה המיועדת לעבודה מעשית, בדגש על מדעים, טכנולוגיה וקריאה.

הוועדה התרשמה כי הנהלת המכללה עושה מאמצים לקידום התחום הטכנולוגי. המדריכים והמרצים עוברים השתלמויות תקופתיות לשיפור מיומנויות ושילוב כלים טכנולוגיים בהוראה. סגל התכנית עושה שימוש נרחב במודל בכל הקורסים ככלי עבודה בסיסי. יחד עם זאת, מדברי הסטודנטיות, הוועדה התרשמה שהרמה הטכנולוגית המכללה הייתה נמוכה.

המלצות הכרחיות:

- יש לטפח מיומנות טכנולוגית במכללה הן לאנשי הסגל והן לסטודנטים.
- יש להרחיב את מאגרי המידע בספרייה.

3.7 מחקר

המכללה מקציבה 30,000 ₪ בשנה לצרכי מחקר, עריכה לשונית, מענקים לכנסים. ניתנת הנחיה וליווי למרצים במהלך הכתיבה ולקראת הפרסום. על מנת לעודד את המחקר בקרב המרצים, המכללה גייסה חוקר בדרגת פרופ' מאוניברסיטת בר אילן על מנת שיעביר סדנאות לקידום המחקר ויהווה מנטור למרצים.

למכללה ארבעה כתבי עת שפיטים (בעיקר שיפוט פנימי ולכן אינם מדורגים אקדמית). ההנהלה מעודדת מרצים וסטודנטיות מהמכללה לכתוב ולפרסם בכתבי עת אלה. סטודנטיות שכתבו סמינריונים מצטיינים מקבלות עזרה מהמכללה בהפיכה של הסמינריון למאמר באחד מכתבי העת של המכללה.

המכללה הציגה רשימת פרסומים עדכנית 2020-2022, וכן מחקרים בתהליך או בהתהוות. ניכר כי ישנו מאמץ לקדם את נושא המחקר, אך עדיין הפרסומים ותחומי המחקר של המרצים מאד מצומצמים, במיוחד פרסום בכתבי עת שפיטים באנגלית. מרבית הפרסומים של חברי הסגל הם בכתבי עת בעברית, בישראל בלבד.

המלצות הכרחיות:

- יש לעודד את הסגל לחקור ולפרסם יותר בבמות אקדמיות שפיטות ובינלאומיות.

המלצות רצויות:

- מומלץ ליזום ימי עיון, יחד עם הסגל האקדמי, מד"פיות וסטודנטים – להציג את פעילותם האקדמית.

פרק 4: סיכום והמלצות

לאחר עיון מעמיק בדו"ח שהוכן על ידי סגל המכללה ולאחר הביקור והכרת הסגל והסטודנטיות, חברי הועדה דנו בכל הנתונים. להלן הסוגיות המרכזיות שעלו בדיון המשותף. נקודות אלה מאורגנות ומוצגות לפי נקודות חוזק והמלצות הכרחיות לחיזוק על מנת לאפשר לסגל המכללה ללמוד מתהליך ההערכה.

נקודות חוזק

- ניכר הרצון והיכולת של צוות ההכשרה להכשרי את הסטודנטיות בהתאם לחזון המכללה.
- האווירה במכללה טובה ונעימה.

נקודות לחיזוק:

- יש להוסיף קורסי ליבה עדכניים בתחומי השילוב, ההכלה וסוגיות מרכזיות בחינוך המיוחד.
- יש לעדכן את רוב הסילבוסים בתכנים ובמקורות.
- יש לעודד מחקר ופרסום בתחומים רלוונטיים לסגל האקדמי בכתבי עת בינלאומיים שפיטים.
- יש לקדם השתתפות בכנסים בינלאומיים.
- יש לפתח את תחום הפדגוגיה החדשנית.
- יש לשלב טכנולוגיה הממוקדת בחינוך המיוחד.
- יש לעדכן מאגרי המידע והספרייה.

❖ יש לפתח דרכים בהן הסטודנטיות יחוו את מהות ההכלה והשילוב תוך כדי לימודיהן במכללה.

המלצות הכרחיות:

- יש לקדם את שיתוף הפעולה ואיחוד ההכשרה בין שתי המכללות.
- יש לדאוג להתאמה בין הנלמד בקורסים לבין הצהרות התוכנית.
- נושא השילוב וההכלה אינו מוטמע מספיק בסילבוסים ובהכשרה.
- יש למצא דרכים לעודד את המרצות ללמוד לתואר שלישי תוך כדי מתן תמיכה למחקר ופרסומו.
- יש להקפיד על התאמה בין התמחות המרצה לבין הקורסים אותם הוא מלמד.
- יש לשלב קורסי ליבה כגון ניתוח התנהגות יישומי (ABA) ולמידה חברתית-רגשית (SEL, social emotional learning), מוגבלות פיזית ושיתוק מוחין, חדשנות פדגוגיות.
- יש לשנות את תוכנית הלימודים כך שקורסים המחייבים התנסות לא ילמדו בשנה א' בה אין התנסות, כך לדוגמא, הקורס "ניהול כיתה".
- יש לשלב קורסים העוסקים בטכנולוגיה בהוראה.
- יש לעדכן את התכנים והמקורות בסילבוסים.
- חובה למצא דרכים ליישום תוכנית "אקדמיה כיתה" היות וזו מסגרת ההכשרה היום בכל הארץ והיא נדרשת ע"י משרד החינוך.
- על המכללה לדאוג להרחבת הייצוג והמגוון בקרב המדריכים, המרצים ומקבלי החלטות האדמיניסטרטיביות והניהוליות.
- על המכללה לפעול לקידום והטמעה של פדגוגיות מתקדמות ושונות מן הפדגוגיה הקלאסית הקיימת.
- יש לשלב בתהליך ההכשרה המעשית מסגרות התנסות של חינוך כללי לצורך הכשרתן לעבודה כבוגרות.
- על המכללה לפעול להרחבת הראיה המחקרית מעבר למחקרי פעולה.
- יש לוודא שהסטודנטיות להוראה מתנסות במגוון מקומות הוראה על מנת להכין אותן ביעילות לעבודתן בעתיד.
- על המכללה לפעול להרחבת מושג המגוון מעבר למובן האתני/דתי/שפתי.
- יש למצוא דרכים להפגיש את הסטודנטיות עם תרבויות שונות וללמד על המשמעות של רב תרבותיות בהקשרים חינוכיים.
- יש לטפח מיומנות טכנולוגית במכללה הן לאנשי הסגל והן לסטודנטים.
- יש להרחיב את מאגרי המידע בספרייה.
- יש לעודד את הסגל לחקור ולפרסם יותר בבמות אקדמיות שפיטות ובינלאומיות.

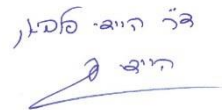
המלצות רצויות:

- בעוד שההכשרה להוראה בחינוך המיוחד מהווה את מרכז ההכשרה במכללה, והחוג מכיל את מספר הסטודנטיות הרב ביותר, פעילות החוג מבוצעת רק עבור הסטודנטיות של החוג וחסרה ההרחבה לכלל המכללה על מנת לקדם את עקרון ההכלה בכל התמחויות.
- נראה שמודל שיתוף הפעולה בין המרצים למדריכים הפדגוגים תורם לכולם, מומלץ לגבש אותו במסגרת שמקדמת את המרצים והמדריכים מבחינה אקדמית - מחקרית ולא רק בהקשר של הכשרת הסטודנטיות.
- על המכללה לגייס חברי סגל נוספים למען יצירת גיוון בקרב חברי הסגל וההדרכה, שילוב של אנשים עם מוגבלויות בצוות ההנהלה, ההוראה וההדרכה.
- יש לוודא שישנה אחידות בכתובת הסילבוסים.
- על המכללה לדאוג לכך שמרצים ומדריכים מקבוצות שונות ילמדו וידריכו תלמידים מרקעים שונים וזאת על מנת להרחיב את מודעות הסטודנטיות לשונות.
- מומלץ ליזום ימי עיון, יחד עם הסגל האקדמי, מד"פיות וסטודנטים – להציג את פעילותם האקדמית.

חתימות:

פרופ' טלי הימן

ד"ר היידי פלביאן

פרופ' תומס גומפל

נספח 1 – סדר יום ביקור הוועדה

שעה	הגורם עמו נפגשים	שמות המשתתפים
9:30-10:10	מפגש פתיחה: הנהלת המוסד (ללא ראש החוג)	פרופ' שמואל סנדלר, נשיא המכללה. חברי צוות ניהול: ד"ר רוני קמפינסקי, דיקן אקדמי; דסי שטיינר, משנה אקדמי; מיכל קליין-נדב, סמנכ"לית המכללה
10:10-10:50	ראש הפקולטה	ד"ר סיגלית רוזמרין, ראש ביה"ס לחינוך ולהוראה ד"ר חנן יצחקי, ראש תוכנית התואר השני בזיכרון ורכז הדרכה פדגוגית ד"ר יוני גיא, ראש תוכנית הסבת אקדמאים
10:50-11:00	הפסקה	
11:00-11:30	סיור בספרייה והצגת תשתיות ו/או פעילויות ייחודיות של המחלקה	ביקור במרכזייה הפדגוגית ביקור בספריית המכללה ביקור במרכז STEM ובמרכז עברית שפה יפה
11:30-12:10	סגל ליבתי המלמד בתכנית	ד"ר איילת גדסי, ד"ר אסתר גולדבלט, ד"ר פול שרל פוקס, דורית מאיר
12:10-12:50	מדריכים פדגוגיים	רחל איצקוביץ, מירה גולדשמידט, ריקי צחי, יהודית מילוא
12:50-13:30	ראש/י המסלול/ים	ד"ר ענת קלי, ראש מסלול חינוך מיוחד
13:30-14:00	ארוחת צהריים	
14:00-14:30	סטודנטים וסטודנטיות	פגישה סגורה של הוועדה שנה ב: צופיה גובני, ליאורה גוטליב שנה ג: עדי מסס, הדס כהן שנה ד: עטרת ריגלר, הדר זהבי הסבה: מרסל קול, רויטל חזם
14:30-15:00	בוגרים ובוגרות	הדר סוויד, שיר כהן, שני רוזן, הילה דימנטמן, לילך שושני, יעל צדיק, הילה טאוור, עדי אופיר.
15:00-15:15	הפסקה	
15:15-15:45	מפגש סיכום: הנהלת המוסד והתכנית	פרופ' שמואל סנדלר, נשיא המכללה. ד"ר סיגלית רוזמרין, ראש ביה"ס לחינוך ולהוראה ד"ר רוני קמפינסקי, דיקן אקדמי ד"ר חנן יצחקי, ראש תוכנית התואר השני בזיכרון ורכז הדרכה פדגוגית ד"ר יוני גיא, ראש תוכנית הסבת אקדמאים ד"ר ענת קלי, ראש מסלול חינוך מיוחד דסי שטיינר, משנה אקדמי מיכל קליין-נדב, סמנכ"לית המכללה